

SCOUTING I SAMHÄLLET

Samhällsengagemang - bakgrundsanalyser och diskussion

plattform för samhällsengagemang / allas lika värde /
funktionshinder / barns rättigheter / demokrati /
alkohol, tobak och narkotika / natur och miljö / fred /
rättvis och solidarisk handel

Svenska Scoutförbundet

Text och idé: Sofia Stenfeldt och Fredrik Mandelin
Bearbetning: Markus Bill, Malin "Kasper" Burns, Anette Elmqvist
Styrgruppen för Scouting i samhället, SiS
AMO-tryck Solna 2005

SCOUTING I SAMHÄLLET

Samhällsengagemang - bakgrundsanalyser och diskussion

Inledning

På förbundsstämman 2002 antogs ett samhällsprogram för SSF som heter Plattform för Samhällsengagemang inom SSF. Plattformen sätter ord på och sammanfattar det som Svenska Scoutförbundets medlemmar redan tänker och delvis gör, men mer preciserat, konkret och lättillgängligt. Plattformen för samhällsengagemang innehåller gemensamma ställningstaganden för vad SSF som organisation tycker i en viss fråga men ska också stimulera den enskilda individens tankar och funderingar kring samhällsfrågor i stort och smått. Plattformen reviderades på förbundsstämman 2004.

För att underlätta ett aktivt arbete med plattformen har det, till varje ställningstagande, tagits fram en bakgrundsanalys som innehåller en utförligare förklaring till ställningstagandena samt konkreta tips på aktivitetsområden och diskussioner för användning i scoutverksamheten.

Materialet kan alltså ha olika användningsområden. Till exempel kan de olika avsnitten utgöra ett eller flera diskussionstillfällen eller ge uppslag till olika aktiviteter. Samtidigt så utgör materialet en fördjupning och förklaring av Plattform för Samhällsengagemang inom SSF.

Innehåll

Inledning	1
Plattformen	2
Allas lika värde	4
Funktionshinder	6
Barns rättigheter	7
Demokrati	8
Alkohol, tobak och narkotika	9
Natur och miljö	10
Fred	11
Rättvis och solidarisk handel	12

PLATTFORM FÖR SAMHÄLLENGAGEMANG INOM SSF

”Försök lämna denna värld en smula bättre än den var när du kom in i den”, sa lord Baden-Powell en gång. Sedan BP grundade scoutrörelsen 1907, har vi med skilda metoder arbetat för att förändra och påverka omvärlden. Det har alltid varit en viktig del av scoutrörelsens uppgift att på olika sätt och efter olika förutsättningar engagera sig i omvärlden och därför har vi skapat Plattform för samhällsengagemang inom Svenska Scoutförbundet.

Grundstommen till denna plattform finner man i scoutlagen, SSF:s stadgar samt världsorganisationernas definitioner av vad scouting är. Plattformen är ett sätt att sätta ord på och sammanfatta det Svenska Scoutförbundets medlemmar redan tänker och delvis gör, för att få det mer preciserat, konkret och lättillgängligt. Plattformen för samhällsengagemang innehåller gemensamma ställningstaganden för vad SSF som organisation tycker i en viss fråga men ska också stimulera den enskilda individens tankar och funderingar kring samhällsfrågor i stort och smått. Dessutom skall den kunna användas för att initiera diskussioner med andra och leda till aktivt handlande.

För att underlätta det aktiva samhällsengagemanget finns det bakgrundsanalyser. Dessa innehåller en utförligare förklaring till plattformens ställningstagande och ger förslag på hur själva ställningstagandena kan tolkas. Som den kanske viktigaste delen innehåller de också konkreta tips på aktivitetsområden och diskussioner för användning i scoutverksamheten.

Att arbeta aktivt med samhällsfrågor hjälper oss att förverkliga vår uppgift ”att hjälpa medlemmarna att i samverkan med andra utvecklas som individer och medmänniskor med samhällsansvar”. Plattformen för samhällsengagemang är just en plattform för detta arbete, en möjlighet att göra nytta i vår omvärld samtidigt som vi utvecklas som människor. För att detta ska fungera måste plattformen vara ett levande dokument och därmed genomgå ett kontinuerligt förändringsarbete.

Fokusområden

Fokusområdena är en grov indelning av de samhällsfrågor som vi som scouter kan engagera oss i. Detta kan ske på olika sätt och på både kår-, distrikts- eller förbunds nivå. Engagemanget kan antingen vara genom olika former av ställningstaganden eller i form av diskussioner och/eller aktiviteter. Nedan följer exempel på vad som kan innefattas i de olika fokusområdena.

Vi människor

Mänskliga rättigheter, barnens rätt, demokrati, integration, mångfald, jämlikhet, jämställdhet, sexuellt likaberättigande, funktionshinder, utbildning, personlig utveckling, diskriminering, alkohol, narkotika, tobak samt fysisk, psykisk och social hälsa.

Vår natur och miljö

Ekologisk mångfald, hållbar utveckling, miljövärd, resurshushållning, friluftsliv, allemansrätten.

Världen och vi

Internationell solidaritet, biståndsfrågor, fredsfrågor, kunskap om olika kulturer, internationell förståelse.

Vi människor

Allas lika värde

SSF anser att alla människor har lika värde och att var och en ska respekteras för den man är. SSF vill därför verka för ett samhälle med mångfald och ett samhälle utan diskriminering, oavsett hudfärg, kön, sexuell läggning, tro eller något annat. Detta gör vi bland annat genom att låta vårt scoutförbund vara öppet för alla. SSF tror att mötet mellan människor med olika bakgrund är positivt för individens utveckling, samhällets utveckling och att det långsiktigt bidrar till fred. Vi försöker nå ut med scouting till så många som möjligt för att erbjuda dem möjlighet att lära känna människor med olika bakgrund, idéer och förutsättningar.

Funktionshinder

SSF verkar aktivt för att människor med funktionshinder ska ges möjligheter till upplevelser, gemenskap, föreningsliv med mera och vill att icke-funktionshindrade ska få ökad förståelse för denna grupp i samhället.

Barns rättigheter

SSF vill stärka barns rätt och anser att barn och ungdomar har samma rätt som vuxna att säga sin mening och få den respekterad. Barns bästa ska beaktas vid alla beslut. SSF anser också att barn ska ha rätt till lek och utbildning såväl som att få det individuella stöd som är nödvändigt för en gynnsam utveckling. SSF stödjer även i övrigt vad som stadgas i FN:s Barnkonvention från 1989 (Se SSF:s stadgar)

Demokrati

SSF är en demokratisk organisation och vill därför verka för att demokratin tas tillvara och utvecklas även i vårt samhälle. SSF vill även påverka människor till att bli aktiva, kritiskt tänkande och ansvarstagande samhällsmedborgare.

Alkohol, narkotika och tobak

SSF vill minska bruk och motverka missbruk av alkohol, narkotika och tobak. Istället vill vi stimulera till förbättrad hälsa genom bland annat friluftsliv och andra positiva fysiska och mentala aktiviteter, samt att dessa utgår från varje människas egna förutsättningar.

Vår natur och miljö

SSF vill eftersträva en ekologiskt hållbar utveckling för hela vår värld och ställer sig även för övrigt bakom de principer som ligger till grund för Agenda 21, vilka innefattar både fysiska och sociala miljöfrågor. SSF vill verka för att allemansrätten skyddas, och inte urholkas eller försvinner. På det sättet vill vi ge alla människor möjlighet till friluftsliv, även i framtiden. Genom friluftslivet ges människor möjlighet till naturupplevelser och genom naturupplevelserna stärks människans vilja att arbeta för en bra miljö.

Världen och vi

Fred

SSF vill bidra till ökad förståelse och fred mellan människor och länder genom att få och sprida kunskap om andra kulturer samt stödja olika former av samarbetsprojekt.

Rättvis och solidarisk handel

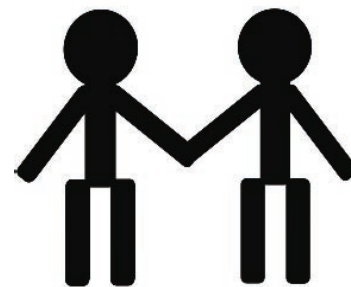
SSF vill uppmuntra rättvis och solidarisk handel, där varken människa eller miljö kommer till skada i produktion och hantering.

ALLAS LIKA VÄRDE

Plattformens ställningstagande

Svenska Scoutförbundet anser att alla människor har lika värde och att var och en ska respekteras för den man är. SSF vill därför verka för ett samhälle med mångfald och ett samhälle utan diskriminering, oavsett hudfärg, kön, sexuell läggning, tro eller något annat. Detta gör vi bland annat genom att låta vårt scoutförbund vara öppet för alla.

SSF tror att mötet mellan människor med olika bakgrund är positivt för individens utveckling, samhällets utveckling och att det långsiktigt bidrar till fred. Vi försöker nå ut med scouting till så många som möjligt för att erbjuda dem möjlighet att lära känna människor med olika bakgrund, idéer och förutsättningar.

Bakgrundsanalys

I SSF:s stadgars första paragraf står det att vi vill arbeta för förverkligandet av ”1966 års internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna”. I början av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter från 1966 står det att rättigheterna ska gälla lika för alla, ”utan åtskillnad av något slag, såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationell eller social härkomst, egendom, börd eller ställning i övrigt”.

Alla människor behandlas inte som om de har samma värde idag, varken i Sverige eller i världen i stort. Traditionellt har män haft större rättigheter än kvinnor, vita än svarta, heterosexuella än homosexuella, och så vidare. Diskriminering och särbehandling finns över allt, mer eller mindre synligt.

Några exempel:

- Det är större chans att bli chef för ett av Sveriges 500 största företag om man heter Göran än om man är kvinna, 3% av VD:arna heter Göran, 2% är kvinnor.
- I Sverige har barnlösa kvinnor rätt att få hjälp med insemination inom den offentliga sjukvården, så länge de lever i ett heterosexuellt förhållande. Homosexuella kvinnor får ingen hjälp med insemination.
- Du kan gifta dig i svenska kyrkan och i några andra kristna kyrkor i Sverige, men är du muslim, buddist eller har någon annan religion så måste du gifta dig borgerligt.
- I Sverige fanns 2002 drygt en miljon människor som var födda utomlands. Det blir ungefär en av nio, eller ungefär 11 %. Ändå är inte var nionde regeringsmedlem, var nionde chef i svenska företag eller 11% av medlemmarna i SSF födda i utlandet.
- 77% av kårordförandena i SSF är män (2004), och 72% av kårsekreterarna är kvinnor. 44% av miniorscoutledarna är kvinnor och 26% av seniorscoutledarna är kvinnor.

Exemplen ovan är tydliga och lätta att mäta, men det finns också mycket som är osynligt om man inte noga tittar efter det. Som att tjejerna oftast får vänta längre på att lärarna ska hjälpa dem. Att den som är mörkhyad oftare får visa sitt pass vid finlandsfärjan. Att kompisarna förvånat höjer på ögonbrynen när en kille pratar om sin pojkvän. Det kan verka som små saker, men när man lägger ihop alla de små sakerna så blir det ändå en tydlig bild. Den som upprepade gånger blir utsatt för dem får lätt en känsla av att vara avvikande, inte lika mycket värd.

Diskussionsfrågor

- Hur ser det ut i din skola? Behandlas tjejer och killar lika? Invandrare och gamla svenskar?
- Personer med olika tro? Personer med olika sexuell läggning?
- Hur ser det ut i din familj?
- Hur ser det ut i din scoutkår?
- Om alla inte behandlas som om de vore lika värda - vad kan du och dina scoutkamrater göra för att förändra det?

Mer information

Mänskliga rättigheter - regeringens officiella hemsida där du kan hitta konventioner om mänskliga rättigheter. www.manskligarattigheter.gov.se

FN - Förenta Nationerna, där de flesta konventioner om mänskliga rättigheter förhandlas fram. www.un.org

SCB - Statistiska centralbyrån. Samlar statistik om allt man kan tänka sig i Sverige. Här kan man till exempel hitta information om hur mycket hushållsarbete män och kvinnor gör varje vecka, eller hur många från olika länder som bor i Sverige. www.scb.se

Röda korsets ungdomsförbund - arbetar för ett samhälle med större tolerans. www.rkuf.se

RFSL - Riksförbundet för Sexuellt Likaberättigande, arbetar för homosexuella, bisexuella och transpersoner, kallas ibland HBT. www.rfsl.se

Diskrimineringsombudsmannen. www.do.se

Det här är bara några organisationer som arbetar med allas lika värde, och det finns många fler (invandrarorganisationer, kvinnoorganisationer mm) Vill du ha tag på mer information kan du söka på internet eller gå till ditt bibliotek och fråga.

FUNKTIONSHINDER

Plattformens ställningstagande

SSF verkar aktivt för att människor med funktionshinder ska ges möjligheter till upplevelser, gemenskap, föreningsliv med mera och vill att icke-funktionshindrade ska få ökad förståelse för denna grupp i samhället.

Bakgrundsanalys

Ett funktionshinder kan se ut på många olika sätt: Man kan till exempel vara blind eller rullstolsbunden, ha dyslexi eller vara halt. Handikappad blir man först när ett funktionshinder gör det svårare eller omöjligt för en att göra det man vill. Om en blind och en seende person vistas i ett helt mörkt rum, är inte den blinda personen handikappad av sitt funktionshinder, men om man har tävlingar där det gäller att springa fortast, är den som är halt handikappad av sitt funktionshinder i just den situationen.

I SSF vill vi att så få människor med funktionshinder som möjligt ska vara handikappade, både i vår egen verksamhet och i samhället i stort. Alla, oavsett funktionshinder ska kunna delta både i scouterna och i samhällslivet utan att deras funktionshinder sätter käppar i hjulet. Det innebär att vår verksamhet, liksom samhället, inte ska göra att våra medlemmar med funktionshinder känner sig handikappade. I scouterna kan det handla om att ha en rullstolsramp till scoutstugans dörr, eller att ha skyltar på punktskrift. Vi måste också tänka på hur vi bemöter människor med funktionshinder, så att vi ser hela människan och inte bara funktionshindret.

Diskussionsfrågor

- Hur ser det ut i din scoutkår? Vilka funktionshinder gör att man blir handikappad?
- Hur ser det ut i området där du bor?
- Vad kan du och dina scoutkamrater göra för att den som har ett funktionshinder inte ska vara handikappad i scoutkåren och i området där ni bor?

Mer information

Handikappombudsmannen - en myndighet som arbetar för att samhället ska vara tillgängligt för funktionshindrade och för att handikappade inte ska diskrimineras. www.ho.se

HSO - Handikapporganisationernas Samarbetsorgan. Det finns många organisationer för människor med olika funktionshinder. Via HSO kan du hitta de flesta av dem. www.hso.se

Det här är bara några organisationer som arbetar med frågor som rör funktionshinder. Vill du ha tag på mer information kan du söka på internet eller gå till ditt bibliotek och fråga.

BARNS RÄTTIGHETER

Plattformens ställningstagande

SSF vill stärka barns rätt och anser att barn och ungdomar har samma rätt som vuxna att säga sin mening och få den respekterad. Barns bästa ska beaktas vid alla beslut. SSF anser också att barn ska ha rätt till lek och utbildning såväl som att få det individuella stöd som är nödvändigt för en gynnsam utveckling. SSF stödjer även i övrigt vad som stadgas i FN:s Barnkonvention från 1989 (Se första paragrafen i SSF:s stadgar).

Bakgrundsanalys

Det finns två olika perspektiv på barns rättigheter. Enligt det första synsättet så vet barn sitt eget bästa, och kan också ta ansvar för det. Det är barnet som är expert på sin egen situation, och barnet ska därför själv få bestämma över den, med stöd av vuxna.

Utifrån det andra synsättet är barn mer sårbara och utsatta än vuxna, och måste därför tas om hand. Enligt Barnkonventionen har barn fler rättigheter än vuxna, eftersom de som undertecknat konventionen anser att barn har större behov av till exempel lek, utbildning och skydd än vuxna.

Det är viktigt att det finns en balans mellan dessa två perspektiv på barns rättigheter, barns rätt att vara med och bestämma och ta ansvar, och barns behov av skydd. Hur man bör tänka kan bero på vilken situation det handlar om och hur gammalt barnet är.

Att barn har rättigheter och ansvar är också en viktig del i en demokratisk fostran.

Diskussionsfrågor

- I vilka situationer är barns rätt att vara med och bestämma och ta ansvar viktigast, och när är behovet av skydd viktigast och varför? När maten till lägret ska bestämmas, när kanotreglerna ska beslutas, när kommunfullmäktige ska väljas?
- Vad innebär det att beakta barnets bästa när man beslutar om vilken förälder barnet ska bo hos vid en skilsmässa?
- Vad innebär det att beakta barnets bästa när man bestämmer hur busstrafiken ska bedrivas?
- Hur ser det ut i din skola? Beaktas alltid barnets bästa vid alla beslut?
- Hur ser det ut i din familj?
- Hur ser det ut i din scoutkår?
- Om inte barnets bästa beaktas - vad kan du och dina scoutkamrater göra för att förändra det?

Mer information

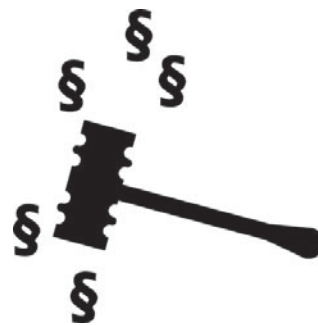
Barnombudsmannen - arbetar för att barn i Sverige ska ha det så bra som möjligt. På deras hemsida kan du hitta barnkonventionen. www.bo.se

BRIS - barnens rätt i samhället är en organisation som ger stöd till barn som inte har det bra. De har till exempel en telefonlinje man kan ringa till. www.bris.se

Elevorganisationen och Sveriges Elevråd-SVEA - två organisationer för elevråd. De arbetar med barns rätt att vara med och påverka sina skolor. www.elevorg.se och www.svea.org

Det här är bara några organisationer som arbetar med barnets rätt. Vill du ha tag på mer information kan du söka på internet eller gå till ditt bibliotek och fråga.

DEMOKRATI

Plattformens ställningstagande

SSF är en demokratisk organisation och vill därför verka för att demokratin tas tillvara och utvecklas även i vårt samhälle. SSF vill även påverka människor till att bli aktiva, kritiskt tänkande och ansvarstagande samhällsmedborgare.

Bakgrundsanalys

SSF anser att alla människors lika värde innebär att alla har samma rätt att påverka samhället och sin egen verklighet.

En viktig förutsättning för en fungerande demokrati är att det finns platser där människor kan träffas, uttrycka sina åsikter och lyssna på varandra. Samtidigt som SSF som organisation ska vara en debattör, ska vi också erbjuda platser att träffas på och diskutera.

Demokrati kräver att man respekterar och försöker förstå andras åsikter och argument, och att man inte bara är intresserad av att presentera sin egen syn. Samtidigt är en kritiskt tänkande och ifrågasättande medborgare en förutsättning för en fungerande demokrati; att respektera och förstå behöver inte vara att hålla med.

Diskussionsfrågor

Hur mycket kan du påverka följande frågor i din vardag (1= inte alls, 6=mycket)

- Vilken mat jag ska äta på hajken _____
- Vilken mat jag ska äta i skolan _____
- Vart vi ska åka på scoutläger _____
- Om jag får jobb _____
- Hur stor min veckopeng/studiebidrag/lön är _____

Varför är en del frågor svårare att påverka än andra? Kan man ändra på det? Ta gärna reda på hur man gör för att påverka de olika frågorna.

Mer information

Riksdagen - Sveriges Riksdag stiftar lagar och bestämmer hur stadsbudgeten ska se ut, det vill säga hur mycket pengar som ska gå till exempel till utbildning, polisen eller miljöarbete. www.riksdagen.se

Din kommun - bestämmer i lokala frågor. Oftast har kommunen en hemsida som är samma som kommunnamnet fast utan ringar och prickar över å, ä och ö (som www.goteborg.se). Hemsidesadressen finns också i telefonkatalogen.

ALKOHOL, TOBAK OCH NARKOTIKA

Plattformens ställningstagande

SSF vill minska bruk och motverka missbruk av alkohol, narkotika och tobak. Istället vill vi stimulera till förbättrad hälsa genom bland annat friluftsliv och andra positiva fysiska och mentala aktiviteter, samt att dessa ska utgå från varje människas egna förutsättningar.

Bakgrundsanalys

Att vara beroende av droger, till exempel alkohol eller narkotika, minskar en människas möjligheter att utvecklas som individ. Individens utveckling är ett av målen med scoutverksamheten. Alkohol- och narkotikaanvändning är också ett demokratiskt problem, genom att människor flyr från svårigheter istället för att engagera sig för att lösa dem.

Nästan ingen börjar med narkotika utan att ha prövat på tobak och alkohol först. Det innebär att ett minskat bruk av alkohol och tobak även bidrar till ett minskat bruk av narkotika. Ju tidigare man börjar använda en drog, desto större är risken att man utvecklar ett beroende. Därför är det viktigt att skapa miljöer som är helt fria från alkohol, tobak och narkotika, till exempel i scoutverksamheten.

200 000 barn i Sverige växer upp i hem där en eller båda föräldrarna är missbrukare av alkohol eller andra droger. Föräldrar som missbrukar, låter ofta sitt missbruk gå ut över sina barns behov på ett eller annat sätt.

Samhällets kostnader för alkoholkonsumtionen i Sverige beräknades till 109 miljarder kronor 1998 (samhällets inkomster från alkoholkonsumtionen var 31 miljarder), vilket man till exempel kan jämföra med det internationella biståndet, som samma år kostade en tiondel (11 miljarder). För SSF innebär det att vi vill stärka individens självförtroende och skapa en alkoholfri miljö där människor kan söka kickar på annat sätt än genom droger. Samtidigt introduceras många ungdomar till alkohol och tobak i scoutverksamheten, vilket vi måste vara uppmärksamma på.

Diskussionsfrågor

- Varför använder människor droger, som alkohol och narkotika? Gör en lista på orsaker att använda alkohol och narkotika. Diskutera orsakerna.
- Finns det människor i er närhet, klasskompisar, föräldrar eller vänner, som använder alkohol, narkotika eller tobak. Vad tycker ni om det?
- Många tycker att det är mer OK att dricka alkohol än att använda andra droger, trots att alkoholen skapar stora problem och fler dör av alkohol än av narkotika. Vad tror ni att det beror på? Vad tycker ni om det?

Mer information

UNF - Ungdomens Nykterhetsförbund är en förening för ungdomar som inte vill använda droger. www.unf.se

CAN - information om alkohol och narkotika, deras huvudhemsida är www.can.se men de har också en sida som riktar sig till ungdomar, www.drugsmart.com

En rökfri generation - en organisation som arbetar mot rökning. www.nonsmoking.se

RNS - Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle. www.rns.se

Det här är bara några organisationer som arbetar mot alkohol, tobak och narkotika. Vill du ha tag på mer information kan du söka på internet eller gå till ditt bibliotek och fråga.

NATUR OCH MILJÖ

Plattformens ställningstagande

SSF vill eftersträva en ekologiskt hållbar utveckling för hela vår värld och ställer sig även i övrigt bakom de principer som ligger till grund för Agenda 21, vilka innefattar både fysiska och sociala miljöfrågor. SSF vill verka för att allemansrätten skyddas, och inte urholkas eller försvinner. På det sättet vill vi ge alla människor möjlighet till friluftsliv, även i framtiden. Genom friluftslivet ges människor möjlighet till naturupplevelser och genom naturupplevelserna stärks människans vilja att arbeta för en bra miljö.

Bakgrundsanalys

Vi människor använder hela tiden mer och mer av jordens resurser. Vi pumpar upp olja som för eller senare kommer ta slut, vi hugger ner skog och vi utrotar arter. Dessutom skadar vi jorden genom att förgifta den, genom att släppa ut giftiga kemikalier som dödar växter och djur och genom att släppa ut ämnen som förändrar atmosfären, till exempel koldioxid som skapar växthuseffekt och freoner som bryter ner ozonlagret. Vi kan inte fortsätta med vår nuvarande livsstil särskilt länge varken för vår egen överlevnads skull eller om vi vill att naturen ska må bra.

Vi i västvärlden kan bara upprätthålla vår egen livsstil så länge största delen av världens befolkning inte har tillgång till den; om alla familjer i hela världen hade en bil, skulle oljan ta slut på kort tid, om alla åt kött skulle inte världens jordbruk räcka till för att föda upp djur och så vidare.

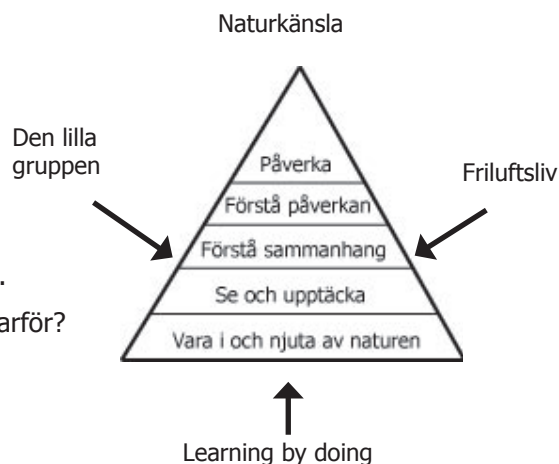
En ekologiskt hållbar utveckling innebär att vi lever på ett sådant sätt att vi inte tar mer av jordens resurser än vi kan återskapa och att vi inte förgiftar jorden på olika sätt. Vi lever helt enkelt utan att skada och förstöra jorden.

Många människor köper kravmärkt mjölk och återvinner mjölkkartongerna, och det är ett bra första steg, men det kommer inte att räcka särskilt långt. Om vi verkligen vill skapa en ekologiskt hållbar utveckling kräver det mer av oss, att vi är beredda att ändra vår livsstil.

Scout-EKO-triangeln beskriver SSF:s syn på natur- och miljöengagemang:

Diskussionsfrågor

- Har vi rätt att utrota arter? Varför/varför inte?
- Gör en lista över saker du äger som du inte kan leva utan. Jämför med en kompis: Finns det skillnader och i så fall varför?
- Hur ser det ut där du bor? Är det lätt att ta sig överallt utan att ha bil?
- Hur ser det ut i din familj?
- Hur ser det ut i din scoutkår? Hur ofta åker ni bil? Väljer ni alltid det miljövänligaste alternativet?
- Vad kan du och dina scoutkamrater göra för att minska miljöförstöringen?

Mer information

Agenda 21 är FN:s program för en hållbar utveckling. www.agenda21forum.org är porten till det svenska arbetet med Agenda 21. Det ska också finnas en ansvarig i varje kommun.

Svenska Naturskyddsföreningen - är en förening som arbetar för att skydda och bevara naturen. www.snf.se

Greenpeace - är en internationell miljöorganisation. www.greenpeace.se

Det här är bara några organisationer som arbetar med miljöfrågor. Vill du ha tag på mer information kan du söka på internet eller gå till ditt bibliotek och fråga.

FRED

Plattformens ställningstagande

SSF vill bidra till ökad förståelse och fred mellan människor och länder genom att få och sprida kunskap om andra kulturer samt stödja olika former av samarbetsprojekt.

Bakgrundsanalys

För att länder eller folkgrupper ska kunna kriga mot varandra krävs det att människor i de olika grupperna är beredda att döda varandra. I vanliga fall har de flesta människor spärrar mot att döda andra, men i krig händer saker som gör att spärrarna försvinner. De människorna som dödar andra i krig är inte mördare eller psykopater, de är vanliga människor som har vänner, familjer och intressen.

För att människor ska kunna gå över gränsen och kunna döda en annan människa krävs det en hel del. I krig är det vanligt att fienden beskrivs som onda och annorlunda mot hur den egna gruppen är, just för att man inte ska se dem som vanliga, hyggliga människor. Ibland beskrivs fienden som djurisk eller inte riktigt mänsklig, ibland bara som ond. Under Vietnamkriget kallade de amerikanska soldaterna vietnameserna för ”gooks”. Gook betyder på engelska gegga eller skit. När USA invaderade Afghanistan 2002 framhöll de hur grymt kvinnor behandlades i Afghanistan. Ett annat exempel är att USA och dess ledare kallas ”den store satan” av till exempel Saddam Hussein.

En annan kraft som driver människor över gränsen till att kunna döda andra är rädslan. Om vi verkligen tror att det handlar om mitt liv eller den andres, eller i krig, att bara mitt folk eller det andra folket ska kunna leva, så kan det göra oss kapabla att döda. Vi kan också bli rädda för att vi inte vet så mycket om de andra, inte känner några från den andra gruppen.

Det bästa sättet att bli av med sådana här fördomar och rädslor är att lära känna människor från andra kulturer och uppleva hur mycket man har gemensamt och hur lite som skiljer åt. När scouters från hela världen träffas på internationella scoutläger och lär känna varandra så märker man hur lika man är, och att de andra inte är något att vara rädda för. Ett viktigt syfte med den internationella scoutverksamheten är att genom att skapa möten mellan människor vara en fredsörelse.

Diskussionsfrågor

- Tänk på något krig som pågår just nu i världen. Hur beskrivs de olika grupperna som krigar med varandra? Är det någon grupp som beskrivs som ond eller djurisk? Vem är det som beskriver dem så?
- Tror du att du skulle kunna döda en annan människa? I vilken situation skulle det i så fall vara?

Mer information

FN - Förenta Nationerna är en organisation där de flesta av jordens länder är med. FN arbetar för fred. Deras hemsida, som är på engelska, finns på www.un.org

UD - Utrikesdepartementet är ansvarigt för den svenska utrikespolitiken. www.ud.se

Svenska Freds- och skiljedomsföreningen - en förening som arbetar för fred. www.svenska-freds.se

Det här är bara några organisationer som arbetar med fredsfrågor. Vill du ha tag på mer information kan du söka på internet eller gå till ditt bibliotek och fråga.

RÄTTVIS OCH SOLIDARISK HANDEL

Plattformens ställningstagande

SSF vill uppmuntra rättvis och solidarisk handel, där varken människa eller miljö kommer till skada i produktion och hantering.

Bakgrundsanalys

Enligt FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948 har alla rätt till arbete, till rättvisa och tillfredsställande arbetsförhållanden och skydd mot arbetslöshet, liksom lika lön för lika arbete, rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar till skydd för sina intressen, och en rättvis och tillfredsställande ersättning som ger den arbetande och dennes familj en människovärdig tillvaro. Alla har också rätt till vila och fritid, rimlig begränsning av arbetstiden och regelbunden semester med bibehållen lön (artiklarna 23 och 24).

Mycket av det vi köper varje dag produceras under förhållanden som bryter mot det som sägs FN:s konvention, till exempel genom att de som tillverkat produkterna inte har rätt att bilda fackföreningar, har en dålig arbetsmiljö eller en lön som ligger under existensminimum.

I fabriker och på jordbruk i fattigare länder tvingas människor många gånger arbeta med kemikalier som är giftiga och gör dem sjuka eller till och med dödar dem. I vissa länder är det förenat med livsfara att vara med i facket, årligen mördas fackligt aktiva världen över. Lönerna som betalas ut till arbetarna som producerar vår mat och syr våra kläder är många gånger omöjliga att leva på.

Många saker som vi köper och har i våra hem är tillverkade i andra länder, ibland u-länder, och under förhållanden som vi aldrig skulle acceptera, om vi jobbade där. Men om alla som jobbar med att tillverka varor till oss skulle ha hyfsade löner, inte jobba för länge och ha bra arbetsmiljö så skulle varorna kosta mycket mer. Vi har råd att köpa många saker eftersom människor i andra länder producerar varor på villkor som vi själva inte skulle acceptera.

Diskussionsfrågor

- Hur tänker ni när ni handlar mat till er hajk? Väljer ni de frukostflingorna som ni tycker är godast, de som är billigast eller de som är krav eller rättvisemärkta? Tycker ni att det är bra som ni gör idag?
- När man köper en vara, tycker ni då att man har ett ansvar för hur den har tillverkats?
- Plocka fram fem saker som ni har hemma. Det kan vara kläder, prylar, mat eller något annat. Försök ta reda på var de har tillverkats någonstans, genom att titta på förpackningen eller ringa företaget som gör dem. Försök också ta reda på hur människorna som tillverkade sakerna har det, och hur miljön påverkas av tillverkningen. Var det lätt eller svårt att ta reda på det? Vad tycker ni om det ni fick reda på? Skulle ni köpa samma sak en gång till, nu när ni vet hur tillverkningen går till?
- Om man bara köper sådant som är tillverkat i Sverige så vet man att de som har arbetat med att tillverka varorna oftast har haft det någorlunda bra, och varorna slipper också transporteras långa sträckor. Köper man saker som är tillverkade i länder långt bort från Sverige så är det svårare att veta hur arbetarna har det. Samtidigt är det viktigt för människorna i de länderna att någon köper det som de tillverkar. Hur tycker ni att man ska göra, köpa sådant som kommer från Sverige eller från andra länder? Är det skillnad beroende på vilken vara det är eller vilket land den kommer ifrån?

Tips

Genom att till exempel välja rättvisemärkta och kravmärkta produkter kan vi se till att varorna producerats under mer rättvisa förhållanden. Det är också bra att fråga i butiken var i världen varorna är producerade, och hur de som arbetar där har det.

En del större företag har en policy, ofta kallad ”code of conduct” som beskriver företagets etiska och moraliska ställningstaganden och vilka förhållanden företagets anställda ska ha. Ring gärna olika företag som ni är intresserad av och fråga hur det funkar hos dem.

Organisationen ”Jordens Vänner” gör en guide för att handla rättvist som heter MUDI-MUMS-guiden. MUDI-MUMS står för Mat Utan DjurIndustri och Mat Utan Multinationella Storföretag. I guiden förklaras varför de tycker att man ska undvika vissa företag, så man kan själv läsa förklaringarna och bestämma om man håller med eller inte.

Mer information

ILO - International Labour Organization, är paraplyorganisationen för fackförbund världen över. Deras hemsida, som är på engelska, finns på www.ilo.org

Rättvisemärkt - föreningen som ger företag rätt att rättvisemärka sina varor. www.rattvisemarkt.se

Krav - föreningen som ger företag rätt att kravmärka sina varor. www.krav.se

Miljöförbundet Jordens Vänner - förening som har information om olika sätt att handla solidariskt. www.mjv.se

Det här är bara några organisationer som arbetar med rättvis och solidarisk handel. Vill du ha tag på mer information kan du söka på internet eller gå till ditt bibliotek och fråga.

Svenska Scoutförbundet